

Slezské zemské muzeum v Opavě

Pro vydavatele připravilo CLEO,
pracoviště historické sociologie v Kutné Hoře

**PROBLÉMY
OBECNÉ KULTURY
V ČESKÝCH ZEMÍCH
1781 – 1989**

Jana Macháčová – Jiří Matějček

Kutná Hora – Opava 2008

1. Základní orientace	7
1. Kultivace (8). 2. Záměr a cíl výzkumu (13). 3. Teorie, pojmy a definice (16). 4. K časovému vymezení a periodizaci (25). 5. Stav výzkumu (27). 6. K metodice výzkumu a k postupu výkladu (29).	
2. Sociální předpoklady	31
3. Témata výzkumu: podrobnosti, hypotézy a náměty	67
1. Záměrná kultivace (69). 2. Institucionální prostředky: školství (72). 3. Osvěta, mecenášství, charita (79). 4. „Přirozená“ kultivace – změny funkcí (87). 5. Stratifikace a mobilita (89). 6. Modální osobnost (92). 7. Důsledky: způsob života (existence), životní úroveň (93). 8. Stadia spotřeby (96). 9. Hmotná kultura (98). 10. Zlepšování technologií (100). 11. Profesní požadavky (102). 12. Stimulace k výkonu (104). 13. Sklon k učení (107). 14. Osobní (osobnostní) kultivace (111). 15. Informační pole (112). 16. Vzory zájmů. Typy kariér (115). 17. Nevhodný start (121). 18. Význam prostředí (122). 19. Příznivé podmínky (124). 20. Nestabilní prostředí (126). 21. Špatně kontrolovatelné faktory (128). 22. Chaotická, přechodná a euforická období (132). 23. Tempa kultivace (137). 24. Populační vývoj (142). 25. Socializace (147). 26. Rodina (149). 27. Výběr životních partnerů (152). 28. Emancipace žen (155). 29. Význam středních vrstev (159). 30. Horní vrstvy, elity, vedoucí vrstvy (160). 31. Podíl úspěšných (161). 32. Legitimita, moc (165). 33. Stabilita, rovnováha (dynamická stabilita) (168). 34. Patriarchalismus, liberalismus, demokratizace, emancipace; stereotypy (171). 35. Transcendentno. Víra. Církev (174). 36. Emoce (177). 37. „Krásný život“. Všední den (180). 38. Intenzita práce. Volný čas (182). 39. Zábava (187). 40. Skupinová zkušenost (192). 41. Generační vzory (196). 42. Životní pocit. Kvalita života (199). 43. „Odcizení“ (204). 44. „Zdivočení mravů“ (206). 45. Primitivní myšlení (210). 46. Antiintelektualismus (214). 47. Hedonismus, fatalismus, tradicionalismus; motivace (215). 48. Zvyk (219). 49. „Jiné vnímání“, myšlení, prožívání (221). 50. Antropologické konstanty (226). 51. Duchovní kultura. „Hochkultur“ (227).	

4. Skupinové subkultury v českých zemích a jejich změny	231
1. „Co měl kdy kdo v hlavě“ 1781 – 1848 (233). 2. „Co měl kdy kdo v hlavě“ 1848-1948 (258).	
5. Evropský kulturní rámec	289
6. Pokus o syntézu vývoje	313
1. Obecně kulturní procesy v českých zemích 1781 – 1848 (1860) (315). 2. Obecně kulturní procesy v českých zemích 1848 – 1948 (1989) (344).	
7. Nepřehlédnutelné dodatky	375
Co se zločiny komunismu? (377). Pět idejí lidových vrstev. K zapomenutému projektu profesora Grosse (387). Nádeníci v českých zemích v druhé polovině 19. století. Analýza vzpomínek V. Holka (395). K akulturaci romské menšiny na Moravě v meziválečném období. Analýza vzpomínek Rudolfa Daniela (413). Vzdělání a výchova dívek v měšťanské rodině v 1. polovině 19. století (Upomínky K. Světlé) (434). Dětství ve středních vrstvách: v Čechách 1935 – 1945 (451). Některé vzory chování předávané v generacích podnikatelů (1850 – 1950) v českém prostředí (455).	
8. Otázka a odpověď	475
9. Zusammenfassung	479
10. Seznam použité literatury a pramenů	483